

כוחות-ציי בים-התיכון

עתה, בספטמבר ש.ז., באה הכרזה מפורשת (לעתונות האיטלקית) מפני האדמירל ב. ביארי, המפקד על כוחות-הציי של ארה"ב בים-התיכון, כי ציי ארצות-הברית יישאר בקביעות במימי הים-התיכון. לדבריו, מונה השייטת שלו (אשר ביקורי אניותיה השונות, בשנה האחר-רונה במלי יון, תורכיה ועוד, היו מדי פעם בגדר „חדשות פוליטיות“) חמש סיירות (מהן חוקות-למדי), את נושאת-המטוסים „לייטה“ (ע"ש המערכה בחופי הפיליפינים ב-1944 — מהחדושות שבעולם באניות מסוגה, ההופך עתה להיות סוג מרכזי בציים הגדולים) עם 150 מטוס, 7 אניות-משותות ו-6 ספינות-עזר. „היא תמשיך בשיתוף-הפעור לה, המהודק ביותר עם הציי הבריטי (אשר עצמת השייטת היס-תיכונית שלו גדולה בה-מקצת מהעצמה הניו-זילנדית), ותוסיף לשייט במימיה של איטליה, וכן בשאר אזוריו של הים-התיכון אף לאחר שייחתם חוזה-שלום גם עם גרמניה עצמה“ (ומה גם לאחר החתימה של החוזה עם איטליה).

ברור הדבר מאליו, כי שייטת-תמיד אמריקאית כזו — מעין „היל-מצב“ ציי בים-התיכון — תצטרך להישען למעשה על נמלים צרפתיים, איטלקיים ובריטיים, והיא מהווה את השלוחה הימית-הדרומית של כוח ארה"ב באירופה (לעומת השלוחה היבשתית-הצפונית שלו, דהיינו צבא-הכיבוש בגרמניה). עם זאת עלולה נוכח-חוזה במימי הים-התיכון להשפיע השפעת-מה על המתרחש גם בחופי המזרחיים — ומכל מקום, להקטין את „כושר-האדישות“ של ממשלת ארה"ב בפני דעת-הציבור בה-ארה"ב לכל התלקחות כי תבוא. כי „העצ-מה — מחייבת“; אכן, לא תמיד — אך לעתים כן הוא הדבר.

בימי סתיו אלה לשנת 1947 נתבשרנו, כי גורם חדש קונה לו שביחה במסכת-הכוחות המעצבים, מבחינת ציית, את התמונה האיס-טרטגית-המדינית של מרחבי הים-התיכון ומיצריו.

ים זה הינה בתקופות שונות במאה — מאה וחמשים השנה האחרונות, או כמעט-„אגם“ בריטי, או שטח ההגמוניה המאוזנת של הציים הבריטי והצרפתי. תקופות קצרות (בסוף המאה הי"ח, ובשנות העשרים של המאה הי"ט, עם מערכת-נאבארינו, בה ביצעו ציי אנגליה, צרפת ורוסיה, תוך הגנה על מדינת-היונים הקמה לתחיה בפני קלגסי הסולטאן ומחמד-עלי החדויב, את משימתן המשותפת של מדינות-אירופה נגד ציי תורכיה מצרי) נתקיים בים-התיכון מעין „משולש“ בריטי-צרפתי-רוסי. בעשרות השנים האחרות נות הסתמן כאן, נוסף על הציי הצרפתי (ששלט בעיקר במערב הים-התיכון) והבריטי — גם מעין „טריז“ איטלקי, ציי-גיאוגרפי, במרכזו של הים.

עם תום מלחמת-העולם השניה הופחת ערכו של הציי האיטלקי, ואין לו אלא ערך מקומי (וסמלי) בלבד. אבידותיו של הציי הצרפתי, וכן התישנות חלק מאניותיו, הביאוהו לידי מצב שאיננו טוב בהרבה מזה של האיטלקים. הציי הבריטי הפסיד את בסיסיו הקודמים באלכסנדריה ופורט-סעיד, וטרם פיתח לו במקומם בסיסים אחרים במזרחו של הים-התיכון; אך הוא נשאר החוק שבציי המדינות אשר יש להן דריסת-רגל בחופי הים-התיכון. הציי הרוסי של הים-השחור עדיין עומד בפני „שערים נעולים“ (לימי מלחמה) של המיצרים התורכיים; אך חופי יוגוסלביה ואלבניה (וקורבת השטחים הבלוגריים אל גדות-המיצרים עצמם) מקנים לציי הרוסי משקל סגולתי לא-קטן לגבי כל הישובי מאן-הכוחות בים-התיכון בימי שלהוה או עתות-סערה.

לביטול ה"הפליה הגזעית" בצוי הבריטי

גישתו של הצי המלכותי למועמדים בלתי בריטיים מנתני הקיסרות, ותדמה יותר לדרך בה נהגו ההולנדים בציהים שלהם שבהודו המזרחית (איי אינדונזיה). חוץ לנתני הממלכה המאוחדת והמתנדבים מבני הדרמיניונים שימשו רק בני-מלטה במסגרת הצי הבריטי, ואף הם — בראש-וראשונה במוסדות-חוף, ובתנאי שירות ושכר הירודים בהרבה משל הבריטים.

המצב שונה עדיין בצבא הבריטי, אשר בו תחבטא, כנראה, הגברת השתתפותם של בני העמים ה"בלתי-אירופיים" בעיקר בדרך של הרחבת הגייסות הקולוניאליים (ראה — "העולם לאחר המלחמה", עמ' 96) וכן לעתים, ע"י שכירת צבאות, נוסח המאה ה"ח", כבמקרה "הלגיון הערבי" של עבה", או חיולם של פרטיס-מתנדבים משטחים בלתי-תלויים ירודתיים — כבני הגורקה ממלכות נאפל.

בשטף התמורות הכלליות במעמד הכוחות המזוינים הבריטיים עם תום מלחמת העולם השניה, ולקראת תקופת השלום, נתברשו גם על שינוי עמדתו של הצי הבריטי כלפי שירותם של בני "גזעים בלתי-אירופיים", וכהיעור בתוכם. כידוע, עד כה הקפיד הצי מאוד על טהרת "המוצא האירופי" של אנשיו (דבר שגרם אפילו להבחנה בין סוגי המתגייסים היהודים ב"א"י בשנות המלחמה, לפי השתייכות לעדה "אירופית" או בלתי-אירופית). היה שונה ב"הגזע" מנוהג חיל-האוויר המלכותי, אשר בשנים האחרונות קלט לתוך שורותיו, נוסף על המתנדבים הרבים מבני עמי-אירופה השונים, אחדים מנתני הקיסרות שחומי-העור (הודים ואחרים), במידה שמועמדים אלה הלמו את שאר התביעות הנדרשות מקציני-טיס. מעתה, לפי היריעות שנחפרסמו לפני שבועות אחדים תשתנה — מתוך לחץ המסיבות (ואולי-גם רוח-הזמן) גם

לקראת מטוסים "סופר-סוניים"

דע "אארו-קובר" ("אך הטיפוס XS-1 שלהם, ב-21 טיסות-המבחן שלו, לא הגיע אף פעם למהירותו של הקול. עתה בונה הברה זו מטוס XS-2. מתוך תקוה שהפעם תצליח, מיותר אולי להסביר, מה גדול ערכן של תכונות המהירות והגובה, שפורטו בהזמנה הצבאית הנ"ל, למערכת אמצעייה מגן בפני התקפות "קלעים-מנוהלים" (נוסח V הגרמני בעבר), ואולי — גם לגבי מניעת הפצצות אטומיות. אך דא עקא, שאין למנוע גם את ההשערה, כי פיתוחו של מטוס כזה, בעל מהירות דמיונית-כמעט, יכול לשמש גם את מגמותיה של התקפה אטומית, אם יותאם לשירותה. כמו תמיד בהתפתחות הטכניקה המלחמתית, באים כאן החץ והמגן שלובים ודבוקים יחד.

את מגמת החיפושים והקרישות בפיתוח כוח-האוויר של המחר אפשר לגלות מתוך סעיפי חוזה-ההזמנה שנחתם בין חיל-האוויר של צבא-ארה"ב לבין מפעלי-דוגלס הידועים: "ליצור טיפוס של אורון שיהיה ביכלתו לטוס במהירות העולה על 2.200 מיל לשעה (כ-3.600 קילומטר!) ולהגיע לגובה בין 60 ל-100 קילומטר. במאמציה ליצור טיפוס מטוס בעל תכונות כאלו, כבר ערכה חברת "דוגלס" כ-60 מחקרים מקיפים, שכמה מהם נגעו במודע-חף, אחרים — באנרגיה הרקיטית, והשאר — בצירופיהם של שנים אלה יחד.

אין מפעל זה יחיד בחיפושיו. הראשונים באמריקה ליצירת מטוס "סופר-סוני" (שמה"י רות-הטיסה שלו עולה על זו של הקול) היו "מפעלי מטוס-באל" (בעלי מטוס-הקרב הנר-